

Полазећи од раније усвојених програмских докумената Народне странке, и то Прогласа о српском питању у 21. веку од 22. октобра 2023. године, као и Декларације о одговорном управљању рудним благом Републике Србије од 26. децембра 2021. године,

Верујући да се не може располагати са оним што нам је дато од Бога,

Народна странка на седници Председништва од 13. августа 2024. године доноси као свој програмски документ:

МЕМОРАНДУМ ПРОТИВ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ ЛИТИЈУМА У СРБИЈИ

Народна странка се снажно супротставља експлоатацији руде литијума на свим подручјима Србије и залаже се за њену трајну законску забрану. Очување животне средине је уставна категорија и мора бити највиши државни приоритет. Продаја воде, земље и природних ресурса странцима треба бити забрањена, јер је реч о националном богатству које мора бити сачувано за будуће генерације.

Залажући се за одговоран однос према очувању животне средине, рационалном коришћењу ограничених природних ресурса, прихватајући одговорност према здрављу сваког појединца и будућих генерација Републике Србије, Народна странка заступа национално одговорну политику као и државотворна и демократска опредељења;

Полазећи од чињенице да Република Србија ризикује да добије први у свету рудник литијума у насељеном пољопривредном и плодном подручју, које је такође и водоносна област, где би ископавање руде подразумевало њено издвајање из чврстих слојева земље небезбедним методама уз коришћење опасних хемикалија које могу угрозити здравље људи и опстанак здраве животне средине;

Схватајући озбиљно упозорења и закључке које су највећи српски научници представили у свом научном раду објављеном у међународном часопису Нејчр (Nature), и узимајући у обзир потребу за подршком грађана, грађанских удружења, политичких странака и јавних личности у овом питању;

Имајући у виду да компанија Рио Тинто, односно њена ћерка компанија у Србији, Рио Сава, још увек није сачинила Студију о процени утицаја на животну средину, која је по важећим прописима кључан документ и мора бити прихваћен од надлежних државних органа пре него што поступак за отварање рудника у рејону Јадра може да се настави;

Имајући у виду озбиљне и несагледиве ризике од потенцијалних разорних утицаја на подземне воде, земљиште, употребу воде, губитак биодиверзитета и акумулацију отпада, као и недостатак оправданости за експлоатацију руде литијума у Србији;

Полазећи од чињенице да је истраживачко бушење које су извршиле компаније Рио Тинто и Рио Сава већ изазвало еколошку штету и да су српски научници открили значајно повишене нивое бора, арсена и литијума у оближњим рекама;

Имајући у виду да подручје Мачве, Јадра и Подриња, повезано подземним шљунковитим слојевима, представља највећи српски резервоар подземних и термалних вода, и да еколошка и економска добит од ископавања литијума не постоји за Србију;

Имајући у виду потенцијалну опасност од довођења Србије у рударски колонијални положај и одлуку Народне странке да је неприхватљиво угрожавање Уставом заштићених вредности, укључујући очување животне средине;

Сматрајући да као што не можемо да се одрекнемо Косова и Метохије, тако не можемо ни да доведемо у питање опстанак природе и здраве животне средине у Србији;

